

Apel privind vizita Președintei Republicii Moldova la ONU

Contextul vizitei Președintei Maia Sandu la ONU

Potrivit informațiilor publice, Președinta Republicii Moldova, Doamna Maia SANDU va efectua o vizită de lucru la New York, în vederea participării la lucrările segmentului de nivel înalt al sesiunii a 78-a a Adunării Generale ONU.

Asociația Promo-LEX consideră această vizită de lucru o bună oportunitate pentru a informa comunitatea internațională despre problemele grave de drepturile omului din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, și de a solicita ajutor și implicare în îmbunătățirea situației din acest teritoriu.

Regiunea transnistreană, o zonă cu o istorie complexă și cu numeroase provocări, este subiectul preocupărilor legate de respectarea drepturilor omului. Asociația Promo-LEX îndeamnă

la o implicare mai activă a comunității internaționale în îmbunătățirea situației din acest teritoriu și consideră că vizita Președintei Sandu la ONU poate fi un pas crucial în această direcție.

Prin urmare, se așteaptă ca vizita Doamnei Maia Sandu să fie nu doar un moment de reprezentare diplomatică, ci și unul de sensibilizare și mobilizare a comunității internaționale în sprijinul Republicii Moldova și al drepturilor cetățenilor săi.

Apelul Asociației Promo-LEX

În lumina evenimentelor recente, care au culminat cu excluderea Federației Ruse din Consiliul Europei și având în vedere deteriorarea gravă a situației drepturilor omului în regiunea transnistreană, accentuată de invazia rusă în Ucraina, Asociația Promo-LEX subliniază necesitatea unei intervenții urgente din partea autorităților constituționale ale Republicii Moldova.

Este imperativ ca aceste autorități să își asume responsabilitatea și să își intensifice eforturile pentru protejarea și susținerea locuitorilor din regiunea transnistreană. Aceasta nu este doar o datorie morală, ci și o obligație juridică și constituțională. În acest context, informarea comunității internaționale despre realitățile din teren și solicitarea unui suport concret și pragmatic devin acțiuni esențiale.

Asociația Promo-LEX își exprimă speranța că Președinta Republicii Moldova va aborda cu prioritate aceste probleme în discursurile și alocuțiunile sale. Este esențial ca liderii țării să recunoască și să evidențieze situația alarmantă din regiunea transnistreană și să mobilizeze sprijinul actorilor internaționali relevanți.

Facem apel la Președinta țării să utilizeze platformele internaționale pentru a atrage atenția asupra încălcărilor

drepturilor omului din regiunea transnistreană și pentru a solicita sprijin în asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale tuturor cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de regiunea în care locuiesc.

În fața situației alarmante din regiunea transnistreană, Asociația Promo-LEX face un apel direct către Președinta Republicii Moldova, solicitând o serie de măsuri concrete pentru a aborda și remedia încălcările drepturilor omului din această regiune.

- 1. Raportor special al ONU:** Este esențial ca Președinta să apeleze la Consiliul ONU pentru Drepturile Omului pentru numirea unui raportor special. Acesta va avea rolul de a monitoriza și raporta încălcările drepturilor omului din regiunea transnistreană, oferind astfel o perspectivă imparțială și autoritară asupra situației.
- 2. Acces garantat pentru organizații:** Președinta să solicite sprijinul partenerilor internaționali pentru a asigura că organizațiile naționale și internaționale de monitorizare a drepturilor omului au acces liber și neîngrădit în regiunea transnistreană. Acest acces este crucial pentru a obține o imagine clară a realităților de pe teren.
- 3. Mecanism de semnalare:** Este vital să se creeze un mecanism transparent și eficient, care să permită locuitorilor regiunii transnistrene să semnaleze încălcările drepturilor omului și să primească suport adecvat în răspuns la aceste semnalări.
- 4. Protecție pentru activiști:** Activiștii civici și politici din regiunea transnistreană sunt adesea ținta persecuțiilor din cauza opiniilor lor. Președinta trebuie să solicite partenerilor internaționali să contribuie la crearea unui program robust de protecție pentru acești activiști, asigurându-le siguranța și libertatea de exprimare.
- 5. Executarea Hotărârilor CtEDO:** În lumina încălcărilor

drepturilor omului de către Federația Rusă în regiunea transnistreană, Președinta trebuie să reafirme public și ferm necesitatea respectării și executării hotărârilor CtEDO.

Aceste măsuri, dacă sunt implementate, vor reprezenta pași concreți în direcția protejării și promovării drepturilor omului în regiunea transnistreană. Asociația Promo-LEX își exprimă speranța că Președinta Republicii Moldova va răspunde pozitiv acestor solicitări și va acționa decisiv pentru a proteja drepturile cetățenilor săi.

Situația drepturilor omului în regiunea transnistreană

În ultimii ani, situația din regiunea transnistreană a devenit din ce în ce mai îngrijorătoare din perspectiva respectării drepturilor omului și a libertății de exprimare. Administrația de facto, care controlează regiunea, a implementat o serie de modificări în cadrul legal local, care au avut ca efect restrângerea semnificativă a spațiului de acțiune al societății civile. Aceste schimbări legislative au introdus sancțiuni severe pentru cei care își exprimă critica față de liderul de la Tiraspol, față de misiunea de pacificare sau față de orice încercare a locuitorilor de a se adresa autorităților constituționale și instituțiilor internaționale. Aceste măsuri au fost adoptate în contextul unor abuzuri repetate asupra cetățenilor din stânga Nistrului. Mai mult, situația drepturilor omului în regiune s-a deteriorat alarmant. Numeroase rapoarte indică cazuri de răpire, detenții ilegale și condiții de detenție inumane[1]. Activiștii civici și politici, care îndrăznesc să aibă opinii diferite de cele ale administrației de facto, sunt supuși persecuțiilor. Printre cele mai recente și tragice evenimente se numără condamnarea unor persoane pentru solidaritatea lor cu poporul ucrainean și critica față de armata rusă[2], precum și moartea suspectă a unui proeminent politician de opoziție din regiune. În acest context tensionat, cei aproximativ 400.000 de locuitori ai regiunii se simt captivi, lipsiți de mijloace

eficiente de protecție a drepturilor lor fundamentale. Accesul apărătorilor drepturilor omului și al instituțiilor naționale și internaționale de monitorizare este adesea limitat sau chiar interzis, lăsând populația într-o situație de vulnerabilitate extremă[3]. Această realitate subliniază necesitatea unei intervenții urgente și coordonate la nivel internațional pentru a asigura respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană.

Rolul Federației Ruse în regiunea transnistreană

Respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană este strâns legată de executarea efectivă a hotărârilor pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO). Până în prezent, există aproximativ 50 de astfel de hotărâri care vizează „cauzele transnistrene” și care solicită intervenția Federației Ruse[4]. Cu toate acestea, neexecutarea acestor hotărâri, în special a măsurilor generale, perpetuează și amplifică încălcările drepturilor omului în regiune. Această neexecutare nu numai că încalcă principiile statului de drept, dar creează și un precedent periculos, sugerând că încălcările pot continua fără consecințe.

În acest context, este esențial ca instituția prezidențială să își folosească influența și să reitereze solicitările anterioare adresate Federației Ruse. Este imperativ ca Rusia să își respecte angajamentele internaționale, inclusiv retragerea forțelor armate și a munițiilor de pe teritoriul țării. Prezența militară rusă, combinată cu susținerea politică și economică, permite Moscovei să exercite un control efectiv asupra regimului de la Tiraspol. Această influență externă nu doar că subminează suveranitatea și integritatea teritorială a țării, dar contribuie și la perpetuarea unui climat în care drepturile omului sunt în mod constant încălcate.

[1] Infografic Promo-LEX: Rata de încarcerare din regiunea transnistreană rămâne cea mai mare din Europa, 29.06.2023,

<https://promolex.md/23747-infografic-rata-de-incarcerare-din-региunea-transnistreana-ramane-cea-mai-mare-din-europa/?lang=ro>

[2] Regimul de la Tiraspol a condamnat prima persoană pentru critica deschisă a războiului din Ucraina, 29.09.2022, <https://promolex.md/22788-regimul-de-la-tiraspol-a-condamnat-prima-persoana-pentru-critica-deschisa-a-razboiului-din-ucraina/?lang=ro>

[3] Juriștilor Promo-LEX le e interzis accesul în Transnistria. Cauză comunicată de CEDO, https://www.ipn.md/ro/juristilor-promo-lex-le-e-interzis-accesul-in-transnistria-7967_1081955.html

[4] Comitetul de Miniștri somează din nou Federația Rusă cu privire la executarea hotărârilor CtEDO în cauzele transnistrene, 07.07.2023, <https://promolex.md/23806-comitetul-de-ministri-someaza-din-nou-federatia-rusa-cu-privire-la-executarea-hotararilor-ctedo-in-cauzele-transnistrene/?lang=ro>